

مقاله تحقیقی

بهینه سازی تولید آنزیم α -آمیلاز توسط باکتری *Bacillus alkalitelluris* با استفاده از روش سطح پاسخ

مهدی ابراهیمی^{۱*}، فاطمه نوربخش^۲

۱. گروه بیوشیمی و بیوفیزیک، دانشکده علوم زیستی، واحد ورامین-پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، پیشوا، ایران
۲. گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم زیستی، واحد ورامین-پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، پیشوا، ایران

*مسئول مکاتبات: آدرس الکترونیکی: mehd_abraimi@yahoo.com , abraimi@iauvaramin.ac.ir

محل انجام تحقیق: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین-پیشوا

تاریخ پذیرش: ۹۶/۲/۲۲

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۲/۲۰

چکیده

آنزیم α -آمیلاز می تواند با هیدرولیز پیوندهای (۴→۱) α گلیکوزیدی در پلی ساکاریدها و الیگوساکاریدها از جمله نشاسته، آنها را هیدرولیز نموده و دی و الیگوساکاریدهای کوچکتر را تولید نماید. با توجه به اینکه نشاسته به عنوان یکی از فراوان ترین پلی ساکاریدهای موجود در طبیعت محسوب می شود، استفاده از آنزیم α -آمیلاز برای تجزیه و تبدیل این ماده اولیه به محصولی با ارزش افزوده بیشتر بسیار مورد توجه قرار گرفته است. در این مطالعه میزان تولید آنزیم α -آمیلاز با بهینه سازی دو پارامتر دما و pH با استفاده از روش سطح پاسخ مورد بررسی قرار گرفته است. باکتری *B. alkalitelluris* در محیط LB کشت اولیه داده شد. با استفاده از روش طرح مرکب مرکزی و در نظر گرفتن ۵ سطح برای دو پارامتر دما و pH مجموعاً ۱۳ آزمایش طراحی شد. سپس هر آزمایش بصورت مجزا در آزمایشگاه با سه تکرار انجام شده و در نهایت میزان فعالیت آنزیم α -آمیلاز در هر آزمایش با استفاده از روش DNS بدست آمد. نتایج این مرحله با استفاده از روش سطح پاسخ مورد ارزیابی قرار گرفته و در نهایت شرایط بهینه برای دو فاکتور دما و pH بصورت به ترتیب ۳۸ °C و ۸/۵ تعیین شد. به منظور بررسی شرایط بهینه پیشنهادی، آزمایشی با در نظر گرفتن شرایط بهینه پیشنهادی انجام شده و میزان تولید آنزیم با شرایط غیر بهینه مقایسه شد. با توجه به نتایج بدست میزان تولید آنزیم تحت شرایط بهینه نسبت به شرایط غیر بهینه ۱۱۴/۲ درصد افزایش داشت.

واژه های کلیدی: α -آمیلاز، *Bacillus alkalitelluris*، روش سطح پاسخ، طرح مرکب مرکزی، طراحی آزمایشات

مقدمه

را رقیق نماید. از همین نظر است که به آن آنزیم مایع-کننده نیز گفته می شود (۱-۳).
بدلیل نقش مهم آمیلازها در تجزیه نشاسته، امروزه صنایع مختلف تجزیه نشاسته از جمله صنایع غذایی، تخمیری، نساجی، کاغذسازی و تولید پودرهای ظرف-شویی بصورت وسیعی از آمیلازها استفاده می کنند. صنایع جدید امروزی نظیر صنایع پزشکی، کلینیکی و آنالیز شیمیایی نیز بر حسب مورد، محل مصرف این

α -آمیلاز (E.C.3.2.1.1, α -1,4-D glucan glucanohydro lases) آنزیم خارج سلولی است که به طور تصادفی پیوندهای داخلی (۴→۱) α خطی آمیلو پکتین منشعب در مولکول نشاسته را به الیگوساکاریدهای کوتاه می شکند و در نتیجه واحدهایی با وزن مولکولی پایین تولید می کند. به این ترتیب می تواند ویسکوزیته ایجاد شده توسط آمیلوپکتین در محیط را کاهش دهد و محیط

مدت ۴۸ ساعت با سرعت همزن ۱۳۵ دور در دقیقه انکوبه شد.

تولید آنزیم آمیلاز

از محیط کشت LB برات به عنوان محیط تولید آنزیم آمیلاز استفاده شد. پس از ۴۸ ساعت کشت باکتری در دمای ۳۰°C و سرعت همزن ۱۳۵ دور در دقیقه، محیط کشت با دور ۵۰۰۰ (دور در دقیقه) سانتیفریوژ شده و سوپ رویی که حاوی آنزیم آمیلاز است برای سنجش فعالیت آنزیم مورد استفاده قرار گرفت.

سنجش فعالیت α-آمیلاز

فعالیت آنزیم α-آمیلاز بر اساس روش برنفلد و با استفاده از سوبسترای نشاسته تعیین گردید. برای این منظور ابتدا معرف DNS با انحلال یک گرم پودر ۲- هیدروکسی ۳ و ۵-دی نیتروبنزواتیک اسید، ۳۰ گرم سدیم پتاسیم تارتارات و ۲۵ میلی لیتر سود ۲ مولار در ۱۰۰ میلی لیتر آب مقطر تهیه شد (۹). برای سنجش فعالیت آنزیم، ۲۵۰ میکرولیتر از عصاره آنزیمی و ۲۵۰ میکرولیتر بافر استات ۰/۰۵ مولار و ۱/۵ میلی لیتر محلول نشاسته ۲ درصد (w/v) به بافر استات افزوده شد. این مخلوط به مدت ۱ ساعت در دمای ۵۰°C انکوبه شد. سپس دو میلی لیتر از این مخلوط به ۲ میلی لیتر معرف DNS اضافه شد و به مدت ۱۰ دقیقه جوشانده شد. در مرحله بعد جذب نمونه‌ها در طول موج ۵۴۰nm قرائت گردید (۱۰). هر واحد فعالیت آنزیم α-آمیلاز بصورت مقدار قند مالتوز آزاد شده (میکرومولار) در واحد زمان (دقیقه) تعریف می‌شود.

طراحی آزمایشات با استفاده از طرح مرکب مرکزی

به منظور بهینه‌سازی شرایط تولید با در نظر گرفتن دو فاکتور دما و pH، از طرح مرکب مرکزی استفاده شد. در این طرح هر دو پارامتر در ۵ سطح (۱/۴، +۱، ۰، -۱ و -۱/۴) در نظر گرفته شدند و در مجموع ۱۳ آزمایش توسط نرم‌افزار Minitab 17 طراحی شد (۱۱). تمامی آزمایشات طبق الگوی مشخص شده در جدول ۱ با ۳ بار تکرار در آزمایشگاه انجام شده و در نهایت نتایج بدست

آنزیم هستند. به همین دلیل امروزه α-آمیلاز یکی از مهمترین محصولات فروشی شرکت‌های مختلف تولیدکننده آن برای استفاده در صنایع مختلف می‌باشد (۴).

امروزه در تولید شوینده‌ها، از آنزیم‌های زیاد استفاده می‌شود. شوینده‌های فاقد آنزیم خورده شدن و زبردن سطوح پارچه‌ای و چوبی می‌شوند. ولی شوینده‌های آنزیمی از این حیث دارای شرایط ملایمتری بوده و آسیب کمتری به سطح مورد نظر وارد می‌کنند. چون یکی از عمده ترین مواد غذایی مصرفی نشاسته بوده و محیط شوینده‌ها هم اکثراً قلیایی و با حرارت بالا است، α-آمیلازهای مقاوم به حرارت و قلیا یکی از مهمترین آنزیم‌های تشکیل‌دهنده شوینده‌های آنزیمی می‌باشند (۵).

B. alkalitelluris، باکتری گرم مثبت، بی‌هوازی اختیاری و میله‌ای شکل می‌باشد. کلنی آن بر روی محیط R2A، خامه‌ای، صاف و دایره‌ای شکل است. در دمای بین ۴۰-۱۵°C و pH بین ۱۱-۷ دارای رشد است که حداکثر رشد در دمای ۳۰°C و pH ۵/۹-۹ رخ می‌دهد (۶). با توجه به ویژگی مقاومت به pH قلیایی در این باکتری انتظار می‌رود پروتئین‌های تولیدشده توسط این باکتری (از جمله آنزیم α-آمیلاز) نیز قابلیت مقاومت به pH را داشته باشند. بهمین دلیل در این مطالعه سعی شده است تا با استفاده از روش بسیار کارآمد سطح پاسخ‌میزان تولید آنزیم α-آمیلاز توسط این باکتری افزایش یابد تا زمینه با استخراج و انجام مطالعات بیوشیمیایی و تکمیلی در مورد این آنزیم فراهم شود.

مواد و روش‌ها

کشت اولیه باکتری

تمامی مراحل کشت و تلقیح باکتری با رعایت شرایط استریل به منظور پیشگیری از آلودگی توسط سایر میکروب‌ها انجام شد. باکتری *B. alkalitelluris* (KCTC3947) به صورت پودر لیوفیلیزه، از مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران تهیه شد. به منظور تهیه کشت فعال، باکتری توسط سرنگ به محیط کشت R2A برات تلقیح شد. این محیط کشت در دمای ۳۰°C به

² Central composite design

¹ Response surface methodology

جدول ۱ - طراحی آزمایش و نتایج مربوطه به تغییرات اعمال شده بر روی ۲ فاکتور دما و pH با استفاده از طرح مرکب مرکزی.

آزمایش	pH	دمای انکوباسیون (°C)	واحد آنزیمی (U)
۱	۷	۳۵	۰/۰۷۳
۲	۱۰	۳۵	۰/۰۵۷
۳	۷	۴۵	۰/۰۴۸
۴	۱۰	۴۵	۰/۰۳۰
۵	۶/۳	۴۰	۰/۰۳۲
۶	۱۰/۶	۴۰	۰/۰۲۶
۷	۸/۵	۳۲	۰/۰۷۵
۸	۸/۵	۴۷	۰/۰۸۸
۹	۸/۵	۴۰	۰/۰۴۲
۱۰	۸/۵	۴۰	۰/۰۹۶
۱۱	۸/۵	۴۰	۰/۰۹۶
۱۲	۸/۵	۴۰	۰/۰۹۶
۱۳	۸/۵	۴۰	۰/۰۹۶

نتایج

با توجه به این جدول، ضرایب مدل چند جمله ای درج دوم پس از تجزیه و تحلیل توسط نرم افزار و حذف عبارتهای غیرمعنی دار توسط روش Cox-ox transformation توسط نرم افزار بصورت زیر ارائه شد:

نتایج حاصل از آزمایشات طراحی شده با استفاده از روش مرکب مرکزی در جدول ۱ نشان داده شده است.

$$-amylase (U) = -13.58 + 1.509 pH + 0.430 Temp - 0.0932 pH * pH - 0.00595 Temp * Temp + 0.00294 H * Temp^2$$

اهمیت واکنش های متقابل بین متغیرها را مشخص می کند. اثر خطی دمای انکوباسیون در میزان تولید α آمیلاز معنی دار است ($P < 0.05$). اثر خطی pH در میزان تولید α -آمیلاز معنی دار نمی باشد ($P > 0.05$). همچنین اثرات متقابل pH و دمای انکوباسیون بر تولید α -آمیلاز معنی دار نیست ($P > 0.05$). در مورد اثرات درجه دوه هر دو عامل (pH^2 و $Temp^2$) معنی دار می باشند ($P < 0.05$). علاوه بر این، مدل نهایی دارای عدم برازش غیرمعنی دار است که نشان دهنده پردازش خوب مدل می باشد معنی دار بودن آزمون عدم برازش برای یک مدل بیانگ این است که نقاط به خوبی اطراف مدل قرار نگرفته اند

کیفیت مدل توسط آنالیز واریانس (ANOVA) بررسی شد (جدول ۲). میزان احتمال F با میزان ۹/۸۸ دلالت بر معنی دار بودن مدل دارد و همچنین نشان می دهد که ۰/۱۲ درصد احتمال وجود دارد که مدل، دچار اختلال شود. مقدار عددی ضریب رگرسیون (R^2) برای تولید α -آمیلاز ۸۷/۵۹ است که نشان دهنده میزان انطباق قابل قبول داده ها از مدل رگرسیون می باشد چنین نتیجه گرفت که مدل های رگرسیون به خوبی توانسته اند رابطه بین شرایط محیطی کشت (دمای انکوباسیون و pH) و تولید α -آمیلاز را نشان داده و پیش بینی کنند. احتمال P معنادار بودن ضرایب و هم چنین

^۲ عبارت Temp بر Temperature به معنی دما دلالت دارد.

برازش، می‌توان دریافت مدل ارائه شده توسط نرم‌افزار به خوبی می‌تواند بر داده‌های مورد بررسی منطبق شو

نمی‌توان از مدل برای پیشگویی مقادیر متغیرهای تابع استفاده نمود. بنابراین با عدم معنی‌داری آزمون عدم

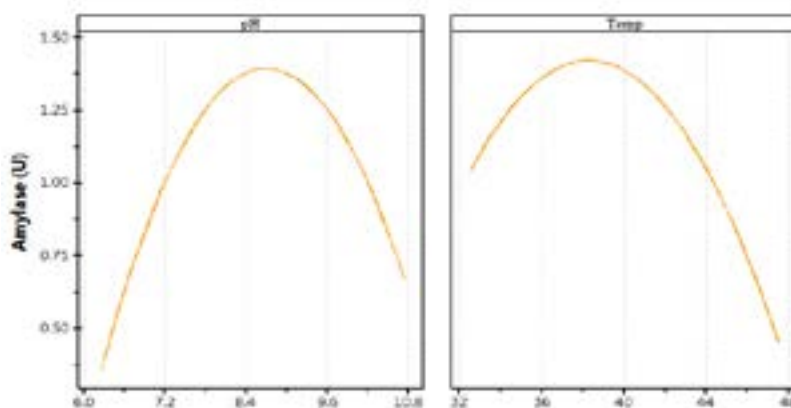
جدول ۲ - نتایج تحلیل واریانس برای مدل درجه دوم.

احتمال P	احتمال F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰/۰۰۴	۹/۸۸	۱۰۶/۹۸	۵	۵۳۴/۹۱	مدل
۰/۱۳۴	۲/۸۷	۳۱/۰۸	۱		pH
۰/۰۲۳	۸/۴۳	۹۲/۲۸	۱		دما
۰/۰۰۱	۲۸/۲۸	۳۰/۶۱	۱		pH ²
۰/۰۰۷	۱۴/۲۳	۱۵/۴۰	۱		دما ^۲
۰/۶۴۸	۰/۱۸	۰/۱۹۴	۱		pH*دما
۰/۱۵۳	۴۲/۷۴	۷/۵۷	۱		عدم برازش

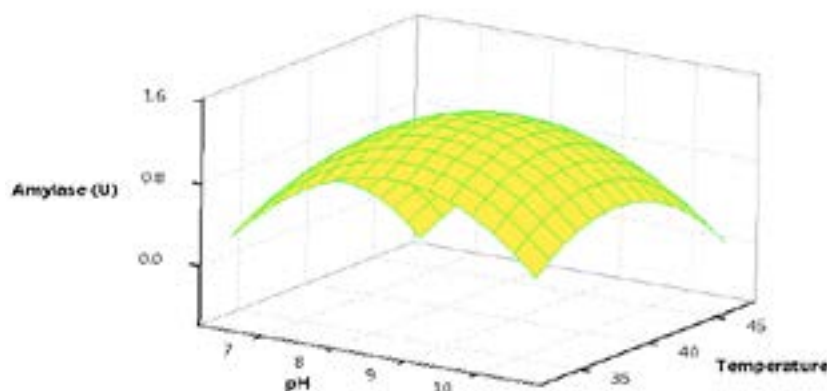
از آنجا که اثر همزمان پارامترها در پاسخ مور بررسی می‌تواند متفاوت از اثر هر یک به تنهایی باشد نمودار سطح پاسخ بر اساس نتایج بدست آمده برای ا همزمان مقادیر متغیر از دو پارامتر دما و pH در تولد آنزیم α -آمیلاز توسط نرم‌افزار Minitab 17 رسم شد (شکل ۲). با توجه به این نمودار مشخص است که بیشترین تولید آنزیم α -آمیلاز در باکتری *alkalitellicuris* در محدوده دمایی $35-40^{\circ}\text{C}$ و $8-9$ قابل دستیابی است. بر این اساس شرایط دمایی و بهینه برای دستیابی به بیشترین مقدار تولید آنزیم ترتیب 38°C و $8/5$ توسط نرم‌افزار تعیین شد.

بررسی تاثیر پارامترها بر تولید α -آمیلاز و تعیین شرایط بهینه

در شکل نحوه تاثیر هر یک پارامترهای دما و pH بر تولید α -آمیلاز نشان داده شده است. با توجه به نمودار مشخص است که اثر هر دو پارامتر در محدوده مورد بررسی در تولید α -آمیلاز بصورت زنگوله‌ای شکل است. به این ترتیب که با افزایش pH از $6/3$ تا حدود $8/5$ میزان تولید آنزیم نیز افزایش دارد اما پس از $8/5$ pH نمودار شکل نزولی بخود می‌گیرد. در مورد پارامتر دما نیز، با افزایش دما از 32°C تا 38°C روند تولید α -آمیلاز افزایشی است اما پس از آن روند کاهشی مشاهده می‌شود.

شکل ۱ نمودار اثرات اصلی دو پارامتر دما و pH در تولید α -آمیلاز.

شکل ۲ - نمودار سطح پاسخ جهت نمایش اثر دو پارامتر دما و pH بر تولید α -آمیلاز.

در میان باکتری ها، گونه‌هایی که در مناطق حاد از نظر دما، pH، فشار و غلظت نمک حضور دارند به دلیل دارا بودن ویژگی‌هایی که این میکروارگانیسم‌ها را با شرایط مورد نظر سازگار نموده است توانسته‌اند نظر محققین را به خود جلب نمایند. علاوه بر زمینه‌های پژوهشی بسیار گسترده در مطالعه این میکروارگانیسم‌ها، آنها به دلیل دارا بودن متابولیت‌ها و سایر ترکیبات دارای اهمیت بیوتکنولوژیک و صنعتی از نظر اقتصادی نیز حائز اهمیت می‌باشند. با این رویکرد، امروزه مطالعات بسیاری در زمینه کشف میکروارگانیسم‌های جدید از منابع دارای شرایط حاد زندگی مانند اعماق دریا، چشمه های آب-گرم، دریاچه‌های نمکی و غیره صورت می‌گیرد (۷). *B. alkalitelluris* یک گونه مقاوم به قلیا است که انتظار می‌رود پروتئین‌های تولیدشده توسط این باکتری از جمله α -آمیلاز نیز قابلیت مقاومت نسبت به pH قلیایی داشته باشند (۸).

یکی از مهمترین مراحل در بررسی خصوصیات آنزیمی، تولید انبوه آنزیم مورد نظر است تا در ادامه بتوان به منظور تخلیص و تعیین ویژگی‌های آنزیم از آن استفاده نمود. در این مرحله رویکردهای مختلفی از بهینه‌سازی شرایط تولید تا کلون‌سازی ژن مربوطه در میزبان مناسب مورد استفاده قرار می‌گیرند. در شرایطی که توالی ژن مورد نظر در دسترس نباشد، بهترین رویکرد استفاده از تکنیک‌های بهینه‌سازی شرایط تولید محسوب می‌شود. از آنجا که ژن آنزیم α -آمیلاز در باکتری *B.*

به منظور بررسی صحت عملکرد مدل پیشنهادی در پیش‌بینی شرایط بهینه، دو آزمایش طراحی و انجام شد. در آزمایش نخست شرایط اولیه کشت باکتری و در آزمایش دوم شرایط بهینه پیشنهادی مورد استفاده قرار گرفت. بر اساس نتایج بدست آمده در این دو آزمایش میزان تولید آنزیم تحت شرایط اولیه $U = 0.092$ و با در نظر گرفتن شرایط بهینه $U = 0.105$ بدست آمد. به این ترتیب میزان تولید آنزیم α -آمیلاز توسط باکتری *B. alkalitelluris* تحت شرایط بهینه‌شده به میزان $114/2$ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بحث

آنزیم‌های α -آمیلاز به دلیل توانایی در هیدرولیز نشاسته، دارای پتانسیل بالایی برای استفاده در صنایعی مانند تولید غذا، شوینده، داروها، چرم، پارچه، آرایشی و کاغذ می‌باشند. با توجه به چنین زمینه گسترده از کاربردهای بیوتکنولوژیک و صنعتی آنزیم α -آمیلاز، به آنزیم‌های با ویژگی‌های منطبق با زمینه‌های کاربردی مورد نظر نیاز است. به همین دلیل، محققین بطور پیوسته در حال بررسی روش‌های تولید آنزیم‌هایی با خصوصیات سینتیکی و یا عملکردی مختلف می‌باشند. رویکردهای مختلفی از شناسایی و کشف گونه‌های جدید مولد آنزیم تا استفاده از تکنیک‌های مهندسی پروتئین برای دستیابی به این هدف مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

ترتیب °C ۳۷ و ۶-۴ بدست آمد (۹). در مطالعه دیگری که توسط پائول و همکاران انجام شد این شرایط به ترتیب °C ۳۷ و ۶ گزارش شد (۱۰). در مطالعه دیگری که توسط آنوپاما و جایارامان انجام شد دمای بهینه ۳۷ و شرایط pH ۸ به عنوان شرایط بهینه پیشنهاد شد (۱۱). در مطالعات متعددی استفاده از روش سطح پاسخ برای بهینه‌سازی شرایط تولید آنزیم‌ها مورد استفاد قرار گرفته است. در مطالعه‌ای که در زمینه بهینه‌سازی تولید α -امیلاز توسط *B. amyloliquefaciens* صورت گرفت، میزان تولید این آنزیم پس از بهینه‌سازی پارامتر مورد نظر به میزان ۳ برابر افزایش یافت (۱۲). در مطالعه مشابه دیگری تولید آنزیم α -امیلاز توسط *B. amyloliquefaciens* KCP2 با در نظر گرفتن ۳ پارامتر نشاسته، آمونیوم سولفات و کلرید کلسیم و با استفاده از روش سطح پاسخ به میزان قابل توجهی افزایش داشت (۱۳). در مطالعه دیگری با بهینه‌سازی ۴ پارامتر نشاسته، عصاره مخمر، کلرید سدیم و دما با استفاده از روش سطح پاسخ، میزان تولید α -امیلاز توسط *B. subtilis* 168 به میزان ۳ برابر افزایش نشان داد (۱۴). راثو و همکاران روش سطح پاسخ برای بهینه‌سازی تولید α -امیلاز بسیار مقاوم به حرارت توسط *thermoleovorans* در زمینه افزایش *thermoleovorans* استفاده کردند و ۷۰ درصد افزایش در میزان تولید α -امیلاز تحت شرایط بهینه پارامترهای مورد نظر کشت را گزارش نمودند (۱۵). علاوه بر آنزیم α -امیلاز، از روش سطح پاسخ برای بهینه‌سازی تولید آنزیم‌های دیگر مانند لپاز و پروتئاز نیز استفاده شده و در تمامی موارد گزارش شده میزان تولید محصول مورد نظر افزایش قابل توجهی را تحت شرایط بهینه نشان می‌دهد (۱۶-۲۰). با توجه به نتایج بدست آمده از این مطالعه و سایر مطالعات مشابه استفاده از روش سطح پاسخ می‌تواند به عنوان تکنیکی قدرتمند در بهینه‌سازی پارامترهای موثر در تولید محصولات زیست مورد استفاده قرار گیرد. علاوه بر این، با استفاده از شرایط بهینه بدست آمده در این مطالعه می‌توان تولید آنزیم α -امیلاز توسط را تنها با تغییر در این دو پارامتر و بدون دخالت در سایر پارامترهای رشد باکتری به میزان قابل توجهی افزایش داد

alkalitelluris هنوز شناسایی نشده است در این مطالعه سعی شده است تا با بهینه‌سازی شرایط تولید دستیابی به مقادیر بیشتری از این آنزیم جهت مطالعات بعدی فراهم شود.

رویکردهای مختلفی در زمینه بهینه‌سازی شرایط تولید مورد استفاده قرار می‌گیرند. اولین قدم در فرایند بهینه‌سازی تولید، شناخت پارامترهای موثر در دستیابی به پاسخ مورد نظر است. امروزه از روش پلاکت-برمن^۴ بجای روش‌های وقت‌گیر و هزینه‌بر یک متغیر در یک زمان^۵ برای شناسایی پارامترهای موثر در فرایند مورد نظر از میان انبوه پارامترهای موجود استفاده می‌شود. در مطالعه‌ای که توسط عزیز و همکاران انجام شد، پارامترهای متعدد تغذیه‌ای و رشد *B. alkalitelluris* مورد بررسی قرار گرفته و تنها فاکتور pH به عنوان فاکتور موثر در تولید α -امیلاز گزارش شد (۷). با توجه به اهمیت فاکتور دما در فرایندهای تولید، در این مطالعه سعی شده است تا بهینه‌سازی شرایط با در نظر گرفتن هر دو فاکتور دما و pH انجام شود.

در گذشته روش‌های تک متغیره برای تعیین شرایط بهینه مورد استفاده قرار می‌گرفت. اما از آنجا که در این روش اثر همزمان فاکتورهای مورد بررسی در نظر گرفته نمی‌شود بنابراین از دقت کافی در پیشگویی شرایط بهینه برخوردار نیستند. به همین دلیل، امروزه از روش سطح پاسخ که در آن علاوه بر اثر هر فاکتور، تاثیر همزمان فاکتورها نیز در مورد بررسی قرار می‌گیرد بطور گسترده ای برای بهینه‌سازی شرایط تولید استفاده می‌شود. در این مطالعه نیز از روش سطح پاسخ برای بهینه‌سازی تولید α -امیلاز توسط *B. alkalitelluris* استفاده شده است. با استفاده از این روش بهترین شرایط برای تولید α -امیلاز با در نظر گرفتن دو فاکتور دما و pH به ترتیب °C ۳۸ و ۸/۵ پیشنهاد شد. میزان تولید آنزیم α -امیلاز تحت شرایط بهینه میزان ۱۱۴/۲ درصد نسبت به شرایط عدم بهینه افزایش نشان داد. در سایر مطالعات نیز اثر این فاکتورها در تولید α -امیلاز مورد ارزیابی و بهینه‌سازی قرار گرفته است. در مطالعه‌ای که توسط باکری و همکاران در ارتباط با بهینه‌سازی تولید α -امیلاز توسط گونه باسیلوس انجام شد، بهترین شرایط دما و pH به

One parameter at a time

⁴Plackett-Burman

قدردانی می‌شود. همچنین به این وسیله از حمایت‌های سرکار خانم دکتر هنرمندجهرمی مدیر گروه میکروبیولوژی در انجام این پایان‌نامه کمال تشکر و قدردانی را داریم

تقدیر و تشکر

از همکاری صمیمانه جناب آقای راندی کارشناس محترم آزمایشگاه میکروبیولوژی واحد صمیمانه تشکر و

منابع مورد استفاده

1. Gupta, R., Gigras, P., Mohapatra, H., Goswami, V.K., Chauhan, B., 2003. Microbial α -amylases: a biotechnological perspective. *Process Biochemistry* 38(11): 1599-616.
2. Kandra, L., 2003. α -Amylases of medical and industrial importance. *Journal of Molecular Structure THEOCHEM* 666: 487-98.
3. Tangphatsornruang, S., Naconsie, M., Thammarongtham, C., Narangajavana, J., 2005. Isolation and characterization of an α -amylase gene in cassava (*Manihot esculenta*). *Plant Physiology and Biochemistry* 43(9): 821-7.
4. Satyanarayana, T., Rao, J. U. M., Ezhilvannan, M., 2006. O-amylases 10, *Enzyme Technology*: 189.
5. Henrissat, B., 1991. A classification of glycosyl hydrolases based on amino acid sequence similarities. *Biochemical Journal* 280(2): 309-16.
6. Lee, J. C., Lee, G. S., Park, D. J., Kim, C. J., 2008. *Bacillus alkalitelluris* sp. nov., an alkaliphilic bacterium isolated from sandy soil. *Int J Syst Evol Microbiol* 58(Pt 11): 2629-34.
7. Azizi, H., Ebrahimi, M., Noorbakhsh, F., 2015. pH acts as an inducer in production of α -amylase by *Bacillus alkalitelluris*. *Iranian Journal of Biological Sciences* 11(3): 39-47.
8. Asgher, M., Asad, M. J., Rahman, S., Legge, R., 2007. A thermostable α -amylase from a moderately thermophilic *Bacillus subtilis* strain for starch processing. *Journal of Food Engineering* 79(3): 950-5.
9. Bakri, Y., Ammounh, H., El-Khoury, S., Harba, M., Thonart, P., 2012. Isolation and identification of a new *Bacillus* strain for amylase production. *Research in Biotechnology* 3(6): 11-18.
10. Paul, J. S., Lall, B. M., Jadhav, S. K., Tiwari, K. L., 2017. Parameter's optimization and kinetics study of α -amylase enzyme of *Bacillus* sp. MB6 isolated from vegetable waste. *Process Biochemistry* 52: 123-9.
11. Anupama, A., Jayaraman, G., 2011. Detergent stable, halotolerant α -amylase from *Bacillus aquimaris* vtp4 exhibits reversible unfolding. *Int J Applied Biol Pharmaceut Tech* 2: 366-376.
12. Zhao, W., Zheng, J., Wang, Y. G., Zhou, H. B., 2011. A marked enhancement in production of amylase by *Bacillus amyloliquefaciens* in flask fermentation using statistical methods. *Journal of Central South University of Technology* 18(4): 1054-62.
13. Prajapati, V. S., Trivedi, U. B., Patel, K. C., 2014. A statistical approach for the production of thermostable and alklophilic alpha-amylase from *Bacillus amyloliquefaciens* KCP2 under solid-state fermentation. *Biotech* 5(2): 211-220.
14. Sumrin, A., 2011. Purification and medium optimization of α -amylase from *Bacillus subtilis* 168. *African Journal of Biotechnology* 10(11): 2119-29.
15. Uma Maheswar Rao, J. L., Satyanarayana, T., 2003. Statistical optimization of a high maltose-forming, hyperthermostable and Ca^{2+} -independent alpha-amylase production by an extreme thermophile *Geobacillus thermoleovorans* using response surface methodology. *Journal of Applied Microbiology* 95(4): 712-8.
16. Kishan, G., Gopalakannan, P., Muthukumaran, C., Thirumalai Muthukumaresan, K., Dharmendira Kumar, M., Tamilarasan, K., 2013. Statistical optimization of critical medium components for lipase production from *Yarrowia lipolytica* (MTCC 35). *Journal of Genetic Engineering and Biotechnology* 11(2): 111-6.
17. Queiroga, A. C., Pintado, M. E., Malcata, F. X., 2012. Use of response surface methodology to optimize protease synthesis by a novel strain of *Bacillus* sp. isolated from Portuguese sheep wool. *J Appl Microbiol* 113(1): 36-43.
18. Rao Ch, S., Sathish, T., Mahalaxmi, M., Laxmi, G. S., Rao, R. S., Prakasham, R. S., 2008. Modelling and optimization of fermentation factors for enhancement of alkaline protease production by isolated *Bacillus circulans* using feed-forward neural network and genetic algorithm. *J Appl Microbiol* 104(3): 889-98.

19. Sharma, D., Kumbhar, B. K., Verma, A. K., Tewari, L., 2014. Optimization of critical growth parameters for enhancing extracellular lipase production by alkalophilic *Bacillus* sp. *Biocatalysis and Agricultural Biotechnology* 3(4): 205-11.
20. Vadlamani, S., Badhe, R. R., Parcha, S. R., 2013. Statistical optimization of alkaline protease production from newly isolated *Pseudomonas* species MTCC 16017. *Malaysian Journal of Microbiology* 9(4): 295-300.